

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **Ing. J. F.**
bytem X

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2024, č. j. JMK 68048/2024, sp. zn. S-JMK
35242/2023/OD/VW,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2024, č. j. JMK 68048/2024, sp. zn. S-JMK 35242/2023/OD/VW („napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 18. 1. 2023, č. j. ODSČ-37860/22-264, sp. zn. ODSČ-37860/22-SAS/V („prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o přestupku“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků (celkem 10) podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“). Přestupků se měl žalobce dopustit tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Neznámý řidič měl svým jednáním ve třech blíže specifikovaných případech porušit povinnosti dle § 4 písm. c) zákona o silničním provozu tím, že stál s vozidlem bez parkovacího oprávnění a bez zaplacení ceny za parkování na parkovišti v zóně B, oblast 1-14, označeném dopravní značkou IP13c s dodatkovou tabulkou označení režimu parkování (tzv. rezidentní parkování). Ve čtyřech blíže specifikovaných případech měl řidič porušit povinnosti dle § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu tím, že neoprávněně zastavil na chodníku pro chodce. V jednom případě měl řidič porušit povinnosti dle § 4 písm. c) zákona o silničním provozu tím, že nedodržel povinnost vyplývající z vodorovné dopravní značky „Šikmé rovnoběžné čáry“ (č. V 13) a na plochu vyznačenou touto dopravní značkou vjel a zastavil. Ve dvou dalších případech měl porušit povinnost dle § 4 písm. c) zákona o silničním provozu tím, že nedodržel povinnost stanovenou dopravní značkou „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel“ (č. B 11) a s vozidlem bez povolení do zákazu vjezdu vjel. Jednání neznámého řidiče mělo znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Za spáchané přestupky byla žalobci uložena pokuta ve výši 3 750 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.
3. Žalovaný rozhodoval o odvolání žalobce již podruhé poté, co bylo jeho původní rozhodnutí zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 19. 3. 2024, č. j. 34 A 15/2023-37. V napadeném rozhodnutí žalovaný konstatoval, že odpovědnost provozovatele vozidla za přestupky nezanikla. Prvostupňový orgán naplnil povinnost učinit nezbytné kroky ke zjištění totožnosti pachatelů přestupků, řízení o přestupcích provozovatele vozidla bylo zahájeno v souladu s právními předpisy. Prvostupňový orgán prokázal naplnění formálního znaku přestupku, kterého se měl neznámý řidič dopustit tím, že vjel do prostoru označeného vodorovnou dopravní značkou „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel“. Argumentace žalobce ohledně nedokončeného objížděcího manévru je zcela absurdní. Jednalo se o přestupky spočívající v neoprávněném stání, pro založení odpovědnosti provozovatele vozidla není podmínkou jejich zjištění prostřednictvím automatizovaných technických prostředků. Žalovaný konstatoval, že výši uloženého trestu považuje za řádně odůvodněnou a zcela přiměřenou.

II. Žaloba

4. Žalobce namítal řadu různých pochybení správních orgánů. Předně namítl, že nebyl vyzván k doplnění odvolání ze strany správního orgánu prvního stupně. K doplnění odvolání byl vyzván žalovaným. Žalovaný odvolací důvody žalobce nepředložil prvostupňovému orgánu k posouzení. Správní orgán nemohl posoudit, jestli bude

postupovat dle § 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád („správní řád“). Tím byl žalobce zkrácen na právu na spravedlivý proces.

5. Žalobce dále zpochybnil naplnění formálního znaku přestupku. Zákaz vjíždět do plochy označené vodorovnou dopravní značkou V 13 „*Šikmé rovnoběžné čáry*“ platí pouze pro vozidla, kterými není prováděno objíždění a platí jen pro vjíždění do této plochy, nikoli však už pro jízdu po této ploše, nebo vyjíždění z této plochy. Scestná je argumentace žalovaného, že se nejednalo o objíždění, neboť vozidlo stálo na místě. Rozhodným okamžikem je vjíždění do vyznačené plochy, nikoli doba, po kterou se vozidlo v ploše vyznačené touto značkou již nachází. Aby mohl žalovaný vyvrátit, že vjíždění do plochy nebylo nutné k objíždění, musel by zdokumentovat proces vjíždění do této plochy. Ze spisového materiálu však plyne, že veškerá dokumentace proběhla až v době, kdy se vozidlo již nějakou dobu na ploše vyznačené touto značkou nacházelo a nevypovídá tedy o situaci v okamžiku vjíždění do této plochy. Neexistuje předpis, jenž by řidiči, který započal objíždění, prikazoval, že nejprve musí objíždění dokončit, a až poté může zastavit nebo stát. Pokud řidič zahájil objíždění, a ještě před ukončením objíždění ukončil jízdu, nedopustil se žádného protiprávního jednání. Přestupek se tedy nestal. Uvedené žalobce tvrdil již v odvolání, žalovaný se však s argumentací žalobce nevypořádal.
6. Provozovatel vozidla za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu odpovídá, pokud porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání. V tomto případě je nezjištěnému řidiči kladeno za vinu porušení povinnosti nevjíždět do plochy vyznačené značkou V 13, tedy nejedná se o neoprávněné zastavení nebo stání. Zároveň strážníky nelze považovat za automatizovaný technický prostředek. Argumentace žalovaného, že pokud je na nějaké místo zakázáno vjíždět, pak je tam zakázáno i stát, je také scestná. Touto logikou by byl provozovatel vozidla odpovědný za jakýkoli přestupek spáchaný tímto vozidlem, protože každá jízda je ukončena zastavením nebo stáním. Pak by byl § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu zcela zbytečný.
7. Podobně absurdní je i tvrzení žalovaného, že na značku nebylo možné zaparkovat jinak než vjetím. Vozidlo může být na značku přivezeno a složeno odtahovou službou, jeřábem nebo vrtulníkem, přineseno lidskou silou, může se na místo samovolně (bez řidiče) doklouzat po náledí, nebo být na místo dotlačeno náhodným kolemjdoucím vtípalkem. Podobně není technický problém namalovat značku pod stojícím vozidlem a kolem něj. I pokud by se tedy přestupek stal, není za něj odpovědný provozovatel.
8. Ve věci údajného přestupku ze dne 3. 1. 2022 správní orgán prvního stupně žalobce nevyzval k uhrazení určené částky tak, jak mu nařizuje § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu. Provozovatele se ani nezeptal, kdo byl řidičem vozidla. Ve věci údajného přestupku ze dne 15. 2. 2022 obeslal správní orgán sdělenou řidičku pouze jednou. Ta na výzvu k podání vysvětlení reagovala pouze emailem bez uznávaného elektronického podpisu a toto své podání nepotvrdila. Dle § 37 odst. 4 správního řádu se tedy vůbec nejednalo o podání. Řidička na výzvu de iure vůbec nezareagovala, správní orgán měl povinnosti ji opakovaně vyzvat, nebo učinit jiný smysluplný krok. K tomu však nedošlo. Postup prvostupňového orgánu nebyl dostatečný s ohledem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21. Napadené rozhodnutí tak bylo vydáno v rozporu se zákonem.

9. Prvostupňový orgán nařídil dokazování mimo ústní jednání na 12. 1. 2023 v 9.00 hodin. Žalobce se k dokazování dostavil, nicméně v jeho přítomnosti žádné dokazování neproběhlo. To žalobce namítal již ve svém vyjádření ze dne 16. 1. 2023. I v napadeném rozhodnutí je uvedeno, že prvostupňový orgán provedl dokazování mimo ústní jednání v nepřítomnosti účastníka řízení. Žalobce se však v předmětném termínu dostavil, provedení dokazování v jeho nepřítomnosti proto zakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí.
10. Dle textu napadeného rozhodnutí se žalovaný vůbec nezabýval údajnými přestupky, které byly žalobci kladeny za vinu prvostupňovým rozhodnutím. V bodech I, III, V, a VI napadeného rozhodnutí se žalovaný zabývá vozidlem registrační značky X, přičemž prvostupňový orgán v příslušných bodech hovoří o vozidle registrační značky X.
11. Vzhledem k tomu, že pokuta byla zcela zjevně udělena v nepřiměřené výši, navrhl žalobce, aby soud od pokuty upustil, nebo ji alespoň snížil dle § 78 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s.ř.s.“). Správní orgán prvního stupně neshledal žádnou přítěžující okolnost a ignoroval všechny zjevné polehčující okolnosti, přesto však uložil pokutu nad spodní hranicí zákonné sazby. Správní orgány neučinily téměř žádné kroky, spis je hubený a neobsahuje téměř nic a nebylo potřeba zasílat téměř žádná úřední psaní. Bylo by v rozporu s dobrými mravy, aby žalobci bylo uloženo uhradit náklady správního řízení, pokud správní orgány v podstatě žádné náklady neměly. Proto žalobce navrhuje, aby soud zrušil povinnost uhradit náklady správního řízení.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žaloba není důvodná. Žalobce byl k doplnění blanketního odvolání vyzván žalovaným v souladu se zásadou procesní ekonomie. Nebyl nijak krácen na svých právech.
13. Značka č. V13 označuje plochu, do které je zakázáno vjíždět. Pokud je někde zakázáno vjíždět, tak je tam i zakázáno zastavit a stát. Jinak než vjetím by na značce nebylo možné vozidlo zaparkovat. Správnímu orgánu je známo, že na místě žalobce parkuje velmi často a naprosto záměrně. I pokud by se vozidlo mělo na místo dostat nějak jinak, je na žalobci, aby tyto skutečnosti tvrdil a doložil. Správní orgány nejsou povinny prokazovat negativní skutečnosti ani vyvracet každou hypotetickou možnost, kterou účastník řízení ani netvrdil (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2017, č. j. 1 As 221/2017-40).
14. V případě přestupku ze dne 3. 1. 2022 byla jako pravděpodobný řidič identifikována paní J. T., proto nebyla provozovateli zaslána výzva k zaplacení určené částky dle § 125h zákona o silničním provozu. Ta je zasílána pouze v případě, kdy není možný pachatel přestupku znám. Ve věci přestupku ze dne 14. 2. 2022 se dne 16. 5. 2022 osoba označená žalobcem dostavila osobně k podání vysvětlení. Uvedla, že byla žalobcem křivě obviněna z přestupku a že předmětné vozidlo nikdy neřídila.
15. Na dokazování mimo ústní jednání se žalobce dostavil dne 12. 1. 2023 v 9.00 hodin, nicméně odmítl podepsat protokol jak o dokazování, tak o nahlížení do spisu, což činí opakovaně. Účast na provádění dokazování je právem, nikoliv povinností a je zcela v dispozici účastníka řízení, zda svého práva využije a v jakém rozsahu. Chyba v psaní registrační značky v odůvodnění napadeného rozhodnutí nemá vliv na zákonnost

napadeného rozhodnutí, z kontextu je zřejmé, o jakém prvostupňovém rozhodnutí a o jakých přestupcích je rozhodováno.

16. Náklady řízení jsou stanoveny paušálně dle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, přičemž tyto náklady nijak nesouvisí s počtem kroků, které správní orgán činí. Uložení pokuty mimořádně nad horní hranici zákonného rozpětí prvostupňový orgán odůvodnil existencí přitěžující okolnosti.

IV. Replika žalobce

17. Žalobce v replice částečně zopakoval svoji žalobní argumentaci. K otázce naplnění formální stránky přestupku, kterého se měl dopustit vjetím na místo označené vodorovnou dopravní značkou V13 uvedl, že je na správním orgánu, aby dokázal vinu obviněného. Je nesmysl, aby byl obviněný nucen prokázat svoji nevinu. Žalobce také nesouhlasil s tím, že na místě parkuje často a záměrně. Naopak správní orgány opakovaně šikanují žalobce vedením správních řízení o neexistujících přestupcích. Prvostupňový orgán žalobce opakovaně shledává vinným z přestupků, žalovaný pak zamítá odvolání žalobce. Žalobce se musí bránit u Krajského soudu v Brně, který mu pravidelně dává za pravdu (srov. rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 24. 10. 2022, č. j. 33 A 13/2021-34, ze dne 5. 8. 2023, č. j. 33 A 1/2022-57 a ze dne 21. 11. 2023, č. j. 33 A 11/2022-46 a další). Žalovaným odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2017, č. j. 1 As 221/2017-40, se zabýval jinou situací a není k projednávané věci přílehlavý.
18. Není pravda, že by na místě spáchání údajného přestupku ze dne 3. 1. 2022 byla jako pravděpodobný řidič identifikována konkrétní osoba. Povinnost zaslat provozovateli výzvu k uhrazení určené částky nezaniká tím, že náhodný kolemjdoucí vyjme oznámení městské policie zpoza stěrače a jde si z nějakého důvodu popovídat na městskou policii. V tomto případě se však nejednalo o náhodného kolemjdoucího, ale o osobu, která byla žalobcem opakovaně udávána jako řidič jeho vozidla, tedy mohlo se jednat o osobu s nepřátelským vztahem k žalobci. Žalobce odkázal na soudní řízení vedené Krajským soudem v Brně, dle kterých je známo, že daná osoba byla žalobcem opakovaně sdělována jako řidič vozidla. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45.
19. Žalovaný chybně argumentuje ve vztahu k přestupku ze dne 14. 2. 2022, žalobce však namítal nezjišťování řidiče ve věci údajného přestupku ze dne 15. 2. 2022. K otázce dokazování mimo ústní jednání žalobce doplnil, že bylo porušeno jeho právo být osobně přítomen u dokazování. Označení jiného vozidla nelze považovat za chybu v psaní. Za chybu v psaní je možné považovat zřejmý překlep, ale nikoliv označení odlišného přestupku. Žalovaný ignoruje, že v důsledku údajných porušení zákona nedošlo ke škodě na majetku zdraví, ani životu a dokonce taková situace ani nehrozila a nemohla hrozit. Nebyl naplněn materiální aspekt případných přestupků. Žalobce na žalobě v plném rozsahu trvá. Navrhuje, aby byla žalovanému uložena povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

20. Součástí správního spisu je mj. oznámení podezření ze spáchání přestupku, ke kterému mělo dojít dne 3. 1. 2022, oznámení je datováno dnem 6. 1. 2022, na č. l. 26 správního spisu. Z oznámení plyne že ze spáchání přestupku byla podezřelá J. T. Podezřelá dne 6. 1. 2022 podala vysvětlení a k věci uvedla, že vozidlo na místě osobně zaparkovala a že žádá o projednání přestupku u správního orgánu. Z protokolu o ústním jednání ze dne 9. 3. 2022, na č. l. 34 správního spisu plyne, že obviněná se k ústnímu jednání nedostavila. Prvostupňový orgán řízení o přestupku zastavil usnesením ze dne 28. 4. 2022 na č. l. 35 správního spisu, z důvodu dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, neboť spáchání skutku, o němž se řízení vedlo, nebylo obviněné prokázáno.
21. Součástí správního spisu je dále oznámení ze spáchání přestupku dne 22. 3. 2022, na č. l. 140 správního spisu. Z oznámení plyne, že ze spáchání přestupku byla podezřelá neznámá osoba. Prvostupňový orgán žalobce vyzval k uhrazení určené částky. Žalobce sdělil, že řidičkou vozidla byla D. K. Tuto osobu prvostupňový orgán předvolal k podání vysvětlení. Dne 19. 5. 2022 prvostupňový orgán obdržel emailové podání z emailové schránky Městské policie, kterým D. K., podepsaná jako strážnice městské policie, sdělila, že dané vozidlo nikdy neřídila a jeho majitele nezná. Doplnila, že v době přestupku byla v pracovní neschopnosti. Prvostupňový orgán věc přestupku odložil usnesením ze dne 20. 7. 2022, na č. l. 151 správního spisu.
22. Součástí spisu je vyrozumění o provedení dokazování mimo ústní jednání, výzva účastníku řízení k seznámení a vyjádření se k podkladům rozhodnutí ze dne 13. 12. 2022. Součástí písemnosti je poučení o možnosti navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí dle § 36 správního řádu. Jakož i poučení o právu vyjádřit v řízení své stanovisko a vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí.
23. Z protokolu o provedení dokazování mimo ústní jednání ze dne 12. 1. 2023 plyne, že žalobce se k úkonu správního orgánu dostavil. Byly provedeny uvedené důkazy. Z protokolu plyne, že žalobci bylo umožněno se seznámit v plném rozsahu se spisovým materiálem. Žalobce požádal o fotokopii celého spisu. Byl srozuměn s tím, že fotokopie bude připravena k vyzvednutí ve 13.00 hodin dne 12. 1. 2023. Žalobce protokol o ústním jednání nepodepsal. Z úředního záznamu ze dne 12. 1. 2023 plyne, že žalobce se dostavil ke správnímu orgánu k nahlédnutí do spisu a převzetí fotokopie spisu. Žalobce provedl kontrolu fotokopie spisu s originálem, která trvala od 13.00 hodin do 15.00 hodin. Po kontrole spisu žalobce odmítl podepsat úřední záznam a odešel s fotokopií spisu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

24. Při splnění podmínek řízení soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s., v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
25. Žaloba není důvodná.

Přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí

26. V souladu s ustálenou judikaturou lze rozhodnutí správního orgánu považovat za nepřezkoumatelné za předpokladu, že je vnitřně rozporuplné či nesrozumitelné, popř. není z jeho obsahu zřejmé, o čem a jak bylo rozhodováno. Kromě toho může

nepřezkoumatelnost dále spočívat v tom, že úvahy správního orgánu nemají oporu v provedeném dokazování nebo bez náležitého odůvodnění nereflktují námitky účastníka řízení, popř. je bez dalšího označují za mylné či vyvrácené (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005–44). Takové vady napadeného rozhodnutí soud neshledal.

27. Soud po přezkoumání prvostupňového a napadeného rozhodnutí musí dát žalobci zapravdu v tom, že žalovaný skutečně v bodech I, III, V, a VI napadeného rozhodnutí uvedl chybnou registrační značku vozidla. Uvedená chyba se v napadeném rozhodnutí vyskytuje v části, kterou žalovaný rekapituluje závěry prvostupňového rozhodnutí, tato chyba se naopak nenachází ve vlastní části odůvodnění napadeného rozhodnutí. Jedná se o jedinou chybu v popisu skutku, veškeré ostatní místní, časové a skutkové okolnosti jsou v popisu skutku uvedeny správně. Není proto pravda, že by žalovaný rozhodoval o jiných skutečích. Žalobce v odvolání ani v žalobě netvrdil, že by ve výroku prvostupňového rozhodnutí byly registrační značky uvedeny chybně. Ve věci nebyly žádné pochyby o specifikaci vozidel, se kterými měly být jednotlivé přestupky spáchány. Nejednalo se o otázku řešenou žalovaným v napadeném rozhodnutí. Proto se specifikace motorových vozidel nenachází v odůvodnění napadeného rozhodnutí mimo část rekapitulace prvostupňového rozhodnutí. Výrokem napadeného rozhodnutí bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. Je tedy zřejmé, že žalovaný se zcela ztotožnil s výrokem prvostupňového rozhodnutí a tedy i se specifikací jednotlivých vozidel tak, jak to učinil prvostupňový orgán.
28. Z nadepsaného plyne, že chyba ve specifikaci registračních značek vozidel v bodech I, III, V, a VI napadeného rozhodnutí je chybou čistě formální. Tato chyba dle soudu nezpůsobuje nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí, ze kterého je zcela zřejmé, že prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno v celém rozsahu, včetně specifikace registračních značek motorových vozidel.

Nemožnost postupu dle § 87 správního řádu

29. Podle § 87 správního řádu platí, že „[s]právní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, je může zrušit nebo změnit, pokud tím plně vyhoví odvolání a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků, ledaže s tím všichni, kterých se to týká, vyslovili souhlas.“ Autoremedura je procesním institutem, jež slouží požadavku na rychlost řízení a na procesní ekonomii řízení. Naopak nelze ji vnímat jako samostatný stupeň ochrany práv účastníka správního řízení. K provedení autoremedury bude docházet zejména za situace, kdy účastník řízení v odvolání poukáže na zjevnou chybu prvostupňového rozhodnutí, která by nutně vedla k jeho zrušení, event. správní orgán sám takovou chybu zjistí.
30. Postup správních orgánů v posuzované věci nebyl v rozporu s právní úpravou. Po zrušení prvotního rozhodnutí žalovaného soudem, před jehož vydáním byla možnost autoremedury zachována, byla věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Správní řízení se tedy již nacházelo v jiném stádiu, než ve kterém se postup dle § 87 správního řádu předpokládá. Poté, co soud vrátil věc žalovanému, žalovaný napravil vadu správního orgánu prvního stupně spočívající v nevyzvání žalobce k doplnění blanketního odvolání. Žalobce své odvolání doplnil a žalovaný jeho odvolací námitky posoudil. Tímto postupem nebyla jakkoli porušena procesní práva žalobce.

Nezjišťování řidiče

31. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno. Citované ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek řidiče vozidla podle § 125c zákona o silničním provozu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45, a ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015-31). Prvním krokem po zjištění nebo oznámení přestupku je zpravidla zaslání výzvy provozovateli vozidla k uhrazení určené částky dle § 125h zákona o silničním provozu. Dle odst. 6 tohoto ustanovení platí, že neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může správnímu orgánu sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku.
32. V případě přestupku ze dne 3. 1. 2022 je nutno dát zapravdu žalovanému, že se nejednalo o situaci dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť nebyla dána podmínka dle písm. b) tohoto ustanovení. Nejednalo se o situaci neznámého řidiče, totožnost řidičky byla zřejmá z podkladů pro zahájení řízení, podezřelá se dostavila k podání vysvětlení a sdělila, že vozidlo na místě osobně zaparkovala. K ústnímu jednání se však po zahájení řízení nedostavila, spáchání přestupku jí tak nebylo prokázáno a bylo postupováno dle § 125f odst. 5 písm. b) zákona o silničním provozu.
33. Není důvodná argumentace žalobce, že i přesto bylo nutno zaslat mu výzvu k úhradě určené částky, neboť i jakýkoliv náhodný kolemjdoucí mohl vyjmout oznámení městské policie a jít si z nějakého důvodu popovídat na městskou policii. Nejednalo se o náhodného kolemjdoucího, ale o osobu, jejíž totožnost byla ověřena z občanského průkazu, a která v rámci podání vysvětlení u Městské policie Brno uvedla, že vozidlo na místě zaparkovala. Prvostupňový orgán tedy nepochybil, pokud žalobci v tomto případě výzvu nezaslal.
34. Argumentace žalobce, že se mohlo jednat o osobu s nepřátelským vztahem k žalobci, není pro řešenou věc relevantní. Nadto takové úvahy žalobce svědčí o absolutním nepochopení účelu aplikované právní úpravy. Zákonem předpokládaný postup slouží ke sdělení totožnosti řidiče, který řídil vozidlo provozované žalobcem. Neslouží k osobní mstě provozovatele vozidla jiným osobám. Provozovatel vozidla musí být srozuměn s tím, že pokud jiná osoba řídí vozidlo, jehož je provozovatelem, mohou z toho pro něj plynout právní důsledky v podobě objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla.
35. Pokud jde o přestupek ze dne 15. 2. 2022, žalovaný ve vyjádření chybně argumentoval k přestupku ze dne 14. 2. 2022. Pravdivé je tvrzení žalobce, že prvostupňový orgán poté, co obdržel email od osoby označené za řidičku, již neprováděl další kroky ke zjištění totožnosti řidiče vozidla. Označená osoba totiž sdělila, že vozidlo žalobce neřídila, navíc uvedla, že v dané době byla v pracovní neschopnosti. Dle soudu není v tomto případě podstatné, že emailová zpráva označené osoby nebyla potvrzena a nebyla proto podáním ve smyslu § 37 správního řádu. Emailová zpráva, z níž bylo zcela zřejmé, že označená řidička vozidlo žalobce neřídila, mohla sloužit jako podklad pro rozhodnutí, neboť nevzbuzovala žádné pochybnosti o tom, zda byla skutečně odeslána osobou označenou za řidičku. Byla totiž odeslána z emailové schránky Městské policie Brno, přičemž označená řidička byla strážnicí městské policie. Bylo by nehospodárné a

neúčelné opětovně označenou řidičku vyzývat k podání vysvětlení, pouze za účelem získání stejné odpovědi v podobě podání ve smyslu § 37 správního řádu. Vzhledem k tomu, že osoba označená za řidičku na předvolání k podání vysvětlení reagovala, nejednalo se o situaci dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21. Byly naplněny podmínky pro uplatnění odpovědnosti provozovatele vozidla.

Dokazování mimo ústní jednání

36. Dle žalobce nezákonnost napadeného rozhodnutí způsobuje i to, že se dostavil k nařízenému termínu dokazování mimo ústní jednání. V jeho přítomnosti však žádné dokazování neproběhlo. Z protokolu o ústním jednání plyne, že žalobce se k úkonu správního orgánu dostavil, v závěru protokolu je navíc uvedeno, že žádal o kopii spisové dokumentace. Bylo s ním domluveno, že spisová dokumentace pro něj bude k dispozici téhož dne v 13.00 hodin. Protokol o dokazování mimo ústní jednání žalobce nepodepsal. Žalobce v žalobě nijak nerozvedl okolnosti provádění daného úkonu, či důvody, pro které nebyly důkazy za jeho přítomnosti provedeny. Z úředního záznamu z téhož dne plyne, že žalobci byla předána celá fotokopie spisu i s protokolem o provádění dokazování mimo ústní jednání. Žalobce tak měl objektivní možnost se seznámit s celým spisovým materiálem, tedy i s prováděnými důkazními materiály, jakož i s protokolem o provádění dokazování mimo ústní jednání. Veškeré prováděné důkazy byly v listinné podobě a byly součástí spisové dokumentace.
37. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že je se s ohledem na princip ústnosti, přímosti a bezprostřednosti zapotřebí, aby obviněný mohl být provádění důkazů přítomen a měl možnost se ke způsobu provádění dokazování, jeho průběhu a povaze a obsahu jednotlivých důkazů vyjádřit (srov. k tomu např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 7 As 57/2010-82, či např. rozsudky téhož soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015-30, či ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40). Z posledního ze zmíněných rozsudků však rovněž plyne, že i kdyby tomu tak nebylo, nemá to automaticky za následek nezákonnost rozhodnutí, ale je nutno posuzovat, zda měla procesní vada na zákonnost napadeného rozhodnutí vliv. Nejvyšší správní soud v tamní věci dospěl k závěru, že vzhledem k zachování možnosti seznámit se s veškerými důkazními prostředky a vyjádřit se k nim, neměla vada vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
38. I žalobce měl k dispozici kompletní spisovou dokumentaci, vyrozuměním o provedení dokazování mimo ústní jednání, a výzvou účastníku řízení k seznámení a vyjádření se k podkladům rozhodnutí ze dne 13. 12. 2022 byl navíc poučen o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Žalobce se k podkladům rozhodnutí až do vydání prvostupňového rozhodnutí nevyjádřil. Jeho procesní práva dle soudu byla v řízení před správním orgánem prvního stupně zachována. I kdyby mu snad nebylo umožněno účastnit se dokazování mimo ústní jednání (což ze spisu nevyplývá), nemělo by to vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce se navíc k důkazům či ke zjištěnému skutkovému stavu nevyjádřil ani v odvolání či v žalobě.

Naplnění formální stránky přestupků

39. Nenaplnění formální stránky přestupků žalobce namítal pouze u přestupků, kterých se měl dopustit porušením povinnosti, jež mu ukládala vodorovná dopravní značka V 13. Vodorovná dopravní značka V 13, šikmé rovnoběžné čáry, dle přílohy č. 8 vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích vyznačuje plochu „do které je zakázáno vjíždět nebo nad ni nákladem zasahovat, pokud to není nutné k objíždění, odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci nebo vjíždění na pozemní komunikaci z místa ležícího mimo pozemní komunikaci.“
40. Provozovatel vozidla za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu odpovídá, pokud jsou splněny podmínky uvedené v § 125 odst. 2 téhož zákona, tj. a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.
41. Správní orgány nejsou povinny v řízení o přestupku provozovatele vozidla zjišťovat, zda byly naplněny všechny předpoklady přestupkové odpovědnosti řidiče vozidla. Postačuje, pokud je prokázáno, že došlo k jednání řidiče, které vykazovalo znaky přestupku. Soud má ve shodě s žalovaným za to, že správní orgán prvního stupně zjistil skutkový stav věci dostatečně, pokud provedl důkazy fotodokumentací vozidla žalobce stojícího na vodorovné dopravní značce V 13. Další zjišťování skutkového stavu by mohlo být namísto v řízení o přestupku řidiče, nikoli v řízení o přestupku provozovatele vozidla. Nebylo proto již nutné zabývat se tím, jak se vozidlo na dané místo dostalo. Žalobce ostatně ani netvrdí, jak k tomu došlo, pouze uvádí hypotetické možnosti jak k tomu dojít mohlo a chybně se domnívá, že se prvostupňový orgán měl těmito hypotetickými možnostmi zabývat.
42. Žalobce zpochybňoval, že došlo k naplnění znaků přestupku, neboť dle jeho názoru nelze zaměňovat zákaz někam vjíždět a zákaz na tomto místě stát. Tuto skutečnost žalobce namítal již v odvolání, žalovaný se s ní řádně vypořádal a soud s jeho závěry souhlasí. Z judikatury Nejvyššího správního soudu totiž plyne přesný opak toho, co tvrdí žalobce. Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[z]ákaz vjíždět na vodorovné dopravní značení V 13a podle § 23 prováděcí vyhlášky je třeba chápat ve smyslu, jak jej popsal krajský soud: pokud je zakázáno vjíždět, pak to rovněž znamená, že je zakázáno i stát (argument a minori ad maius). Vjíždění na plochu představuje totiž předpoklad k následnému stání, a pokud by byl tedy zákaz respektován, nikdy by zde vozidlo nestálo.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2017, čj. 10 As 324/2016-46 bod 15). V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud také dospěl k závěru, že nerespektování vodorovné dopravní značky V 13 vykazuje znaky přestupku dle zákona o silničním provozu, který spočívá v neoprávněném stání, v tamní věci tak byly naplněny podmínky odpovědnosti provozovatele vozidla a stejně tomu je i v řešeném případě.

Návrh na moderaci trestu

43. K moderaci trestu podle § 78 odst. 2 s. ř. s. může soud přistoupit při splnění několika zákonných podmínek. Jednou z podmínek je, že trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši. Pro zásah do správního uvážení správního orgánu soudem nestačí běžná

nepřiměřenost, ale je nutné, aby nepřiměřenost dosáhla kvalitativně vyšší míry (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012-36).

44. Žalobci byla v řešené věci uložena pokuta ve výši 3 750 Kč. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že uloženou pokutu považuje za zcela přiměřenou vzhledem k počtu spáchaných přestupků. Žalobce byl v řešené věci shledán vinným ze spáchání 10 přestupků provozovatele vozidla. Dle § 41 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky může správní orgán v případě ukládání trestu za více přestupků uložit pokutu ve vyšší sazbě, a to tak, že horní hranice sazby pokuty za přestupek nejprísněji trestný se zvyšuje až o polovinu. Pokuta byla prvostupňovým orgánem uložena v souladu se zákonem. Soud nemá za to, že by se jednalo o trest ve zjevně nepřiměřené výši, a to ani přes tvrzení žalobce, že nedošlo ke škodě na majetku zdraví, ani životu.
45. Pokud jde o povinnost uhradit náklady řízení, ta byla žalobci uložena v souladu s právními předpisy, podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a v souvislosti s § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., ve výši 1 000 Kč. Není navíc pravda, že by byl spis útlý, jak tvrdil žalobce. Prvostupňový orgán konstatoval, že nebyly shledány důvody zvláštního zřetele hodné pro snížení paušální částky nákladů řízení.
46. Soud závěrem konstatuje, že tvrzený nedostatek materiální stránky přestupků žalobce uvedl teprve v replice k vyjádření žalovaného. Tedy po uplynutí lhůty pro podání žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Tímto žalobním bodem se proto soud nezabýval (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2020, č. j. 10 As 156/2018-110, č. 4007/2020 Sb.NSS). Ve stručnosti však lze uvést, že u přestupku provozovatele vozidla je společenská škodlivost typového charakteru a spočívá zásadně již v tom, že provozovatel vozidla nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích.

VII. Závěr a náklady řízení

47. Krajský soud neshledal žalobu důvodnou, proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neshledal ani jiná pochybení, pro která by měl napadené rozhodnutí zrušit.
48. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel,

jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. ledna 2025

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně